

FUTBOLDA TRAVMALAR

Fethi ÖZŞAHİN *
Murat KESTELLİOĞLU *

Ö Z E T

Günümüzde çok sevilen bir spor dalı olan futboldaki travmalar gözden geçirildi. Sıklığı, lokalizasyonu, tipleri literatür bilgisi ışığı altında incelenmeye çalışıldı. Çeşitli araştırmacıların bu konudaki raporları takdim edildi.

Yıllar boyu sanat ve sportif faaliyetler ülkeler ve onun insanlarını birbirine yaklaştıran, dostça kaynaştırıp, doğurduğu rekabet sonu ortaya koyduğu yarışla beden ve ruh faaliyetlerini arttıran en önemli etkindir.

Teknolojinin gelişimine paralel olarak meydana getirdiği günümüzün mükemmel insanı, akla hayale gelmiyen rekorları kırmış, kolektif oyunlarda beceri yanında, teknik ve gerekli spor bilgisinin insan üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymuş, yeni yeni teknoloji ve ilmin doğmasına neden olmuştur.

Günümüzde spor sadece iki insanın yarışı veya kolektif rekabetin eseri değil aynı zamanda teknolojisi, eğitim ve öğrenimi ile bir ilim olmuştur. Kendi içinde oluşturduğu kitlenin çokluğu ile spor hekimliği denen bir tıp dalının doğmasına neden olmuştur.

FİFA'nın bilimsel çalışmalar sonucu ortaya koyduğu istatistikler, ünlü ARSENAL Futbol Takımının çalışkan spor hekimi Dr. ALAN LE BASS'ın futbolcular üzerindeki gözlemleri ilk meyvelerini vermeye başlamış, futbol öncesi, içi ve sonrası meydana gelen sakatlıkların azalmasına olanak sağlamıştır. (Resim: 1)

* S.S.K. İzmir Hastahanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği.
— Dergiye Geliş Tarihi: 15 Kasım 1978.

Resim: 1

Futboldaki travmal arı; her şeyden önce futbolcuya sakatlık ve bunun neticeleri konusunun ehemmiyeti belirtilerek önlenmeye gayret edilmelidir.

Yer	Yazar	Spor travmalarına göre Futbol yaralanmalarının yüzdesi
AVUSTURYA	Knobfleck	% 18,5
İSVEÇ	Iohannes	% 21,5
ALMANYA	Rosenberg	% 30,0
RUSYA	Vorobiov	% 20,0
ÇEKOSLAVAKYA	Official	% 40,3
İTALYA	G. La Cava	% 7,7

Tablo: 1

Son 20-30 yıl içinde futbol travmaları problemleri pek çok spesialistlerin (La CAVA, STANESCU, vs.) yegâne mevzu olmuştur. Bunların sıklığı, lokalizasyonunu ve tipleri, spesifik olarak her bir memlekete göre ayrı faktörlerle etkenlenmektedir; iklim, müsabaka sistemi, oyuncuların morali ve davranışları, âdetleri, oyun sistemlerini iletirmek için oyuncuların harcadığı yıllar, kondisyon materyeli, futbol eğitim ve öğrenim sistemi v.s. gibi faktörler sorumlu tutulabilir.

Bu sebeptendir ki; spor yaralanmalarına ait istatistikler memleketlere göre değişik şekilde yayınlanmaktadır. Spor yaralanmalarına göre futbol yaralanmaları farklılıklar göstermektedir (Tablo: 1).

Bu konuda geniş araştırmalar yapan Romanyalı Dr. Nicolae STA-

NESCU'nun kendi ülkesi araştırıcılarına göre yaptığı yüzde de eskiye nazaran azalma görölmektedir (Tablo: 2).

Yıl	1956	1961	1967
Yazar	Dobosiu	I. Stavache	N. Stanescu
Enstütü	D.C.S.	D.C.S.	C.M.S.

Total spor yaralanmalarına göre yüzdeleri

1956 Yılında	1961 Yılında	1967 Yılında
% 25,6	% 14,8	% 11,0

Tablo: II

Dr. Nicolae STANESCU'nun (Tablo: 2) deki araştirmasında; şanssızlık veya tehlikeli davranışlarla meydana gelmiş olan yaralanmalar bu istatistiğe dahil edilmemiştir.

İstatistikler göstermektedir ki futbolcunun antremansız oluşu, hatalı teknik ile oyun oynaması, oyun esnasında meydana gelecek travmalara dikkat etmemesi, kastî hareketlerle yaralanmalar % 50 ye, futbol sahasının kötü oluşu, çimlerin tam olmayışı, saha içinde çukurların bulunuluşu, hava şartları, soğuk, yerin buzlu oluşu nedeni ile yaralanmalar % 25'e, oyun kaidelerine uyulmaması, uygunsuz araç ve gereç, topun az veya fazla şişmiş oluşu yaralanmaların % 15'e kadar ulaşmasına neden olmaktadır.

Buna karşılık dikkatli bir şekilde organize edilmiş, belirli bir eğitim gören futbolcuda bu yaralanmalar büyük miktarda azalmaktadır. Romanya'da bu şekildeki önlemlerle son yıllarda futbolculardaki yaralanmalarda % 50 oranında azalma olduğu tesbit edilmiştir.

Ünlü İngiliz ARSENAL Futbol takımının spor hekimliğini yürütmekte olan Dr. ALAN LE BASS, futbolcu-Antrenör-Spor Hekiminin ayrılmaz bir üçlü olduğuna inanmakta, bu üçlüden birinin kopması ile isyenmiyen sonuçların doğacağını, fakat bu üçlünün ne kadar iyi, uyumlu çalışırsa travmaların o nisbette azalacağını savunmaktadır. ARSENAL Futbol takımının 20394 saat resmî oyununda oynayan 136 futbolcusundan meydana gelen 290 travmanın sonuçları konu ile uğraşan hekimler için büyük önem taşımaktadır (Tablo: 3).

	Vak'a adeti	%
Kırıklar	17	% 5,9
Periostitis	11	% 3,8
Menisküs yırtılması	6	% 2,1
Kas ve Tendon lezyonu	132	% 45,6
Sprain (Burkulmalar)	102	% 35,0
Cilt yaralanmaları	22	% 7,0
TOPLAM =	290	% Yüzde yüz

Tablo: III

Futbol yaralanması ile ilgilenen araştırmacılar yaralanmaların anatomik kriterlerine göre muskulö-tendinö ve artiküler lezyonlar olmak üzere ikiye ayırarak bir klasifikasyon yaparlar.

Dr. ALAN LE BASS ise, diğer otörlerce pek kullanılmıyan muskuler lezyonların klasifikasyonunu intra muskuler ve inter muskuler olmak üzere ikiye ayırarak yapmıştır. Alt kısım kaslarında meydana gelen travmaları vak'alar göre total ve ortalama şifa sürelerini bir tablo ile belirlemiştir (Tablo: 4).

Muskuler lokalizasyonu	Vak'a adeti	Çalışamadığı günler	
		Toplam	Ortalama
Muskulus Kuadriseps			
— intra muskuler	8	204	25,5
— inler »	41	316	7,7
İskium Kruris			
— intra muskuler	2	57	28,5
— inler »	22	279	12,6
Uyluk Adduktorları			
— intra muskuler	0	0	0
— inler »	15	172	0,4
Kruris Grubu			
— intra muskuler	3	42	14,0
— inler »	16	98	6,1

Kemiği ilgilendiren zedelenmelerde ve kapsüler ligaman aparatı ilgilendiren yaralanmalarda araştırmacı doktorlar alçı ile 10-14 gün immobilizasyonu önermektedirler. Hastanın fonksiyonel olarak iyi hale gelebilmesi için antrenör ve hekim nezaretinde özel fiziksel egzersiz yapılmasında ısrar etmektedirler.

S U M M A R Y

The football game have been on of the most popular and favoured branch of the sports in all over the world for ages.

All football injuries and traumas which have happened on the players during the games have been studied under the guidance of the literatures and reviewed of the localization of the traumas, the frequencies and the type of the injuries.

The reports of different investigators have been submitted in this paper as well.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — COLSON, J. H. C., ARMOUR, W. J. : Sports Injuries and their Treatment Stanley Paul. London 1970.
- 2 — KESTELLİO/LU, M. : Yaralanmaya bağlı reaksiyonlar. Spor Hekimliği Dergisi. Cilt 12; sayı 4: 107, 1977.
- 3 — STANESCU, N. : Medical Research in Football Game. Monography. 1971.